Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 8 апрель 1969 йил, сешанба ● № 83 (14.246). ● Баҳоси 2 тийин.

БУТУН КУЧ— ЧИГИТ ЭКИШГА!

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!
◆ ЧИГИТ ЭКИШНИ ҲАММА ЕРДА ОММАВИЙ РАВИШДА ҚИЗИТАДИГАН ПАЙТ КЕЛДИ ◆ ЕРНИ ЭКИШГА СИФАТЛИ ТАЙЁРЛАНГ ◆ *УРУҒ НОРМАЛ ЧУҚУРЛИККА ТУШСИН.*

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЗАРАРКУНАНДАЛАРИ ВА КАСАЛЛИКЛАРИНИНГ ОЛДИНИ ОЛАЙЛИК

Н. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Узбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри

Қиш жуда қаттиқ келганлигига қарамай, бу йил қишлоқ хўжалик заракунандаларининг кўплаб тарқалиш хавфи йўқолгани йўқ. Баҳорда ўтказилган текширишлар шуни кўрсатдики, бу йил кўсак қурти, кўк қурт, карадрина, олма қурти жуда кўплаб пайдо бўлиш хавфи бор. Тупроқда кўп нам тўпланганлиги бегона ўтларнинг оммавий равишда ўсиши учун қулай шароит яратди. Ана шу бегона ўтларда карадринанинг биринчи авлоди ривожланади ва шундай қилиб бу зарарли ҳашарот май ойида ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларига катта хавф сола бошлайди. Бу йил республикамизнинг кўпчилик областларида карадринанинг пайдо бўлиш хавфи бор.

Бедазорларда, карталарнинг чети ва бурчакларида, бултур маккажўхори ва сабзавот экинлари экилган ерларда кўк қурт жуда кўп пайдо бўлганлиги аниқланди. Кўк қурт тухумининг ривожланиш даври тамом бўлди ва ҳашарот жонлана бошлади. Бу йил асосий майдонларда чигитни одатдагидан 7-10 кун кеч экишга тўғри келаётганлиги сабабли кўк қуртнинг ғўза учун туғдираётган хавфи жуда каттадир.

Униб чиққан ёш ниҳоллар кўк қурт билан зарарланиши натижасида нобуд бўлиши ва кўчат сийрак бўлиб қолиши мумкин. Бунинг олдини олиш мақсадида чигит ивитилгандан кейин унинг ҳар бир тоннасига 40 килограммдан гексохлоран дусти сепиш керак. Туксизлантирилган ёки туки қисман туширилган чигит экиладиган майдонларга, шунингдек, текширишда кўк қурт тухуми ва капалаги пайдо бўлган участкаларга экиш билан бир вақтда бир гектар ерга 25 килограмм 25 процентли гексахлоранни 75 килограмм суперфосфатга аралаштириб солиш керак. Чунки, гексахлоран туксизлантирилган ва туки қисман туширилган чигитга сепганда яхши юқмайди ва натижада ҳашаротга кам таъсир қилади. Экиш билан бир вақтда ерга солинадиган гексахлоран ва суперфосфат яхшилаб аралаштирилади ва ўғит соладиган аппарат ёрдамида қаторнинг ёнига чигит тушадиган чуқурликка солиб кетилади. Бу тадбир ғўзанинг кўк қурт билан зарарланишини анча камайтириш имконини беради.

Кўк қурт капалаги бегона ўтларнинг гулини еганда жуда кўп тухум қўяди. Шу сабабли экинзорлардаги, карталарнинг чети ва бурчагидаги, йўл ва суғориш тармоқларининг ёқасидаги бегона ўтларни барча чоралар билан йўқотиш, бу ишда ҳам кетмондан, ҳам химиявий моддалардан кенг фойдаланиш керак. Карталарнинг ўртасидаги бўш қолган жойларни чопиб чиқиш, имкони бўлганда эса ҳайдаш лозим. Бу тадбир кўк қурт, кўсак қурти ва карадринанинг тухумлаши учун имконият қолдирмайди ва уларнинг қирилиб кетишига олиб келади.

Чигит униб чиқаётган даврда пахта далаларини муттасил текширишдан ўтказиб туриш керак. Пахта майдонларида қуриб қолган ғўза туплари ва тупроқда кемирувчи ҳашаротларнинг кўкимтир гўштсимон тухуми борлиги аниқланганда ғўзани 2-3 процентли гексахлоран дусти ёки 30-50 процентли ДДТ порошоги сепиб дорилаш даркор. 30 процентли ДДТ дусти порошогидан гектарига 7 килограмм ва 50 процентли ДДТ дусти порошогидан эса 5 килограмм сарфланади. Бироқ бу тадбир кемирувчи ҳашаротлар уруғининг ёшлик давридагина яхши натижа беради. Ўрта ёшдаги ва айниқса катта ёшдаги ҳашаротларга қарши заҳарли модда ишлатиш зарур. Уни «СУЗ» аппарати ёрдамида кечқурун ва кечаси сепиш керак.

Карадрина тахминан апрель ойининг учинчи ўн кунлигида пайдо бўлади. Бу зарарли ҳашарот бизни ғафлатда қолдирмаслиги ва бу даврда ҳамда май ойи давомида карадрина капалагининг учишини кузатиб бориш керак. Карадринанинг капалаги ёруққа қараб учади. Карадрина капалагини орқа қанотидан билиб олиш мумкин. Қанотнинг олдинги қисми зангори рангда ва доира билан ўралган бўлади. Шунингдек, пахта майдонларидаги шўра ва бошқа бегона ўтларни синчиклаб текшириб кўриш лозим, чунки улар карадрина капалаги жуда кўп тухум қўядиган манба ҳисобланади. Карадрина тухум қўядиган даврда пахта майдонларидаги бегона ўтларни йўқотиш ана шу хавфли хашаротга қарши курашнинг энг яхши ва фойдали воситасидир.

Шуни унутмаслик керакки, карадрина капалаги қўйган тухум очиб чиққандан кейин пахтазордаги бегона ўтларни йўқотиш бу зарарли ҳашаротга қарши курашдан кутилган натижани бермайди. Шу сабабли карадрина капалаги қўйган тухум очиб чиққандан кейин унга қарши ДДТ дустининг порошоги ёки гексахлоранни қўлланиб химиявий йўл билан кураш олиб бориш талаб этилади. Карадринага қарши курашни кечиктириш ёки сусайтириш мумкин эмас.

Карадрина ғўзадан ташқари яна хўраки ва қанд лавлагида, маккажўхори, оқ жўхори, томорқа экинларида ҳам пайдо бўлиши ва уларга катта зарар етказиши мумкин. Шу туфайли ана шу экинлар экилган майдонларни муттасил кузатиб бориш ва карадрина пайдо бўлганлиги аниқланган тақдирда унга қарши кураш чораларини кўриш зарур.

Кўсак қурти одатда июнь ойининг биринчи ўн кунлигида пайдо бўлади.

Апрель ойида ёғингарчилик бўлиши кутилмоқда ва бу ғўза, сабзавот ҳамда луб экинларига жуда кўп шира тушиши ва илдиз чириш касаллиги пайдо бўлиши хавфини кучайтиряпти. Сабзавот экинлари ва айниқса помидорнинг ширадан зарарланиши яна шунинг учун ҳам хавфлики, бу ҳашарот хавфли вирус касаллигини тарқатувчи манба ҳисобланади.

Ғўзапоя томири билан ўз вақтида йиғиб олинмаганлиги сабабли тупроқда жуда кўп миқдорда вилтнинг замбуруғлари қишлади ва бу ҳосил учун катта хавф туғдириши мумкин. Вилт билан касалланган майдонларда кузда ўтказилган текширишнинг натижаларига асосланиб, вилт билан касалланмайдиган беда, маккажўхори, оқ жўхори, донли экинларни экишни тезроқ тугаллаш ва уларни парвариш қилишнинг агротехника қоидаларига қатъий риоя қилиш, даставвал, вилт касаллигини ташувчи ҳисобланган бегона ўтларга қарши курашни кучайтириш даркор.

Мевали боғлардаги дарахтлар гуллашидан олдин уларни 30-номерли препарат қўшилган метафос эмульсияси концентрати сепиб дорилаш лозим. Мевали дарахтлар қатор орасини ҳайдаш, туплар атрофини чопиш, танасини оқлаш керак.

Мевали боғлардаги дарахтлар гулини ташлагандан кейин уларни олма қуртига қарши ширани ҳам йўқ қиладиган дори қўшилган ДДТ порошоги билан дорилаш талаб этилади.

Бу йил жуда кўп пайдо бўлиши кутилаётган узум оидиумига қарши эрта муддатларда ток новдаларини нитрофен ёки олтингугурт сепиб дорилаш зарур.

Республикадаги барча колхоз ва совхозларда яхши тайёргарликка эга бўлган кадрлар, шунингдек зарур миқдордаги химикатлар ва машиналар мавжуд. Қишлоқ хўжалик мутахассисларининг бурчи — профилактик ва қириш тадбирлари комплексини ўз вақтида уюшқоқлик билан ўтказишдан иборат. Бу, пахта ва бошқа экинлардан, мевали дарахтлардан мўл ҳосил олишнинг гаровидир.

СИРДАРЁ ЭКИШНИ БОШЛАДИ

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қодирқул Султонов раислик қилаётган Сирдарё районидаги Карл Маркс номли колхоз областда биринчилар қаторида чигит экишни бошлаб юборди. 74 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 26 центнердан ҳосил олишга аҳд қилган Григорий Борода бошлиқ бригаданинг илғор механизатори Ҳусан Каримов дастлабки куни 5 гектар ерга сифатли қилиб чигит экди. Бригада чигит экишни узоғи билан бир ҳафта ичида тугалламоқчи.

Экин майдонлари етилиши биланоқ бошқа бригадаларда ҳам чигит экиш бошланяпти. Ерга фақат сара уруғ қадалмоқда.

У. МУҲАММЕДОВ.

ФОРИШЛИКЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛАМИЗ

СОҒЛОМ ҚЎЗИЛАР

Ҳозир барча отарларда қўзилатиш кампанияси бошланди. Шуни айтиш керакки, тўл натижаси қўйларнинг қишдан қандай чиққанлигига боғлиқ. Ҳозир барча чўпон-чўлиқлар, мутахассислар, қўзи боқадиган, қўзи сўядиган кишилар, ёрдамчи кучлар яйловларга кўчиб чиқдилар. Тўл олинадиган Қорлочин ва Хўжанна яйловларида зооветеринария талабларига асосан жиҳозлантирилган қўзихоналар қурилди, эскилари ремонтдан чиқарилди.

Чўпон-чўлиқларимиз бу йил ҳар юз бош совлиқдан 130 тадан қўзи, 3,5 килограммдан жун олиш, урғочи қўзиларнинг ҳаммасини наслга қолдириш мажбуриятини олган эдилар. Қўзилатиш кампаниясининг бориши колхоз меҳнат аҳлини қувонтирмоқда. Ишчан коммунист Шониёз Элмуродов бошлиқ ферма коллективи йилдан-йилга қўйлардан кўплаб қўзи олмоқда, жун, гўшт етиштиришда катта муваффақиятларга эришмоқда. Ферма чорвадорлари 5500 совлиқнинг ҳар юзтасидан 135 тадан қўзи олишга аҳд қилган эдилар. Ишнинг бориши жуда яхши. Фермада ҳозиргача 3 минг совлиқ қўзилади. Совлиқларнинг ҳар юз бошидан 140 тадан соғлом қўзи олинмоқда.

Фориш райони чорвадорларининг ташаббуси колхозимиз меҳнаткашларини ҳам янги марралар сари руҳлантириб юборди. Чўпон-чўлиқларимиз форишликлар ташаббусига қўшилиб янги мажбурият қабул қилдилар. Мавжуд 9300 совлиқнинг ҳар юз бошидан 140 тадан қўзи оламиз. 12 мингдан зиёд қўзи наслга қолдирилади. Демак, совлиқлар бу йил 20 мингдан ошиб кетади. Чорвадорларимиз давлатга 6320 дона қимматбаҳо қоракўл тери, ҳар қўйдан 3,5 килограммдан жун ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари сотиш учун ғайрат камарини маҳкам боғлаб ишламоқдалар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамат Абдимуродов, Ҳайит Ақанов, Амир Тоштемиров, Абдулла Қуданов каби илғор чўпонларимиз ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар юз бош совлиқдан 160-175 тадан соғлом қўзи олмоқдалар. Улар қўзиларнинг 50 процентини ўстиришга қолдиришяпти. Тажрибали чўпонларимиз чорвадорлар учун энг муҳим давр — қўзилатиш мавсумини уюшқоқлик билан, муваффақиятли ўтказиш учун ғайрат қилишмоқда.

Ҳ. БЕГИМҚУЛОВ,
Қашқадарё область, Ғузор районидаги «1 Май» колхозининг раиси.

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Суратларда: Қўқон электр машинасозлиги заводининг пешқадамишчиси Баҳодир Хўжаев (юқорида). У пайвандлаш аппаратлари учун деталь ишлаб чиқариш топшириқларини 1,5 ҳисса ортиғи билан бажаришга эришаётир. Пастда — Қўқондаги «Большевик» газ аппаратлари заводининг энг яхши ишчиларидан Анвар Юнусов.

В. Сиротнин фотолари.

БЕДА ЭКИБ БЎЛИНДИ

КРАСНОГВАРДЕЙСК, (*«Совет Ўзбекистони» мухбири*). Булунғур районидаги «Москва», «Октябрь», «Правда Востока» колхозлари, «Улуғбек» совхози баҳорги беда экишни биринчилар қаторида тугалладилар. Район колхозлари ва совхозлари 1350 гектар ерга беда экиб, планни Самарқанд областида биринчи бўлиб бажардилар.

Шунингдек, Иштиҳон ва Нурота районларида ҳам беда экиб бўлинди. Бу районларда пахта-беда алмашлаб экиш схемаси қўлланилади.

Л. ЭРГАШЕВ.

ДАЛА ИШЛАРИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК!

Ўзбекистон ССР областларида баҳорги экиш учун ер ҳайдаш, баҳорги дон ва беда экишнинг бориши тўғрисида 1969 йил 7 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Минг гектар ҳисобида)

(Биринчи стун — областлар, иккинчи стун план бўйича ҳайдалиши зарур бўлган ер, учинчи стун — жами ҳайдалган ер, тўртинчи стун — шу жумладан бир кунда ҳайдалган ер, бешинчи стун — баҳорги дон экиш плани, олтинчи стун — жами экилган дон, еттинчи стун — шу жумладан бир кунда экилган дон, саккизинчи стун — беда экиш плани, тўққизинчи стун — жами экилган беда, ўнинчи стун — шу жумладан, бир кунда экилган беда.

Тошкент	207,7	193,05	2,78	46,8	17	2,43	12	4,10	1,04
Сирдарё	322,3	279,06	3,26	71,5	27,68	2,30	19,2	4,59	0,89
Фарғона	222,9	53,32	3,09	4,8	—	—	9,1	6,56	0,12
Наманган	151	104,39	4,05	7,8	3,48	0,68	5,5	4,56	—
Андижон	204,6	100,53	3,37	1,8	3,01	0,11	6,5	5,12	0,11
Самарқанд	234	145,27	5,50	133,1	58,95	3,81	13	12,08	0,52
Бухоро	168,9	149,18	0,57	10,1	6,70	0,92	10,5	4,99	0,89
Қашқадарё	148,8	129,87	1,49	70,9	36,18	3,31	8,3	4,79	0,82
Сурхондарё	153	129,72	0,65	32,8	15,37	0,37	8	7,98	0,13
Хоразм	131	11,70	—	4,8	0,30	0,11	6	0,36	0,13
ҚҚАССР	164,8	29,09	0,15	10	0,07	—	10	0,08	—
Республика бўйича	2109	1325,18	24,91	394,4	168,07	14,07	108,1	55,21	4,65

◆ ◆ ◆

Ўзбекистон ССР областларида чигит, маккажўхори ва сабзавот экишнинг бориши тўғрисида 1969 йил 7 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Гектар ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — чигит экиш; учинчи стун — маккажўхори экиш; тўртинчи стун — сабзавот экиш.

Тошкент	124	530	4118
Сирдарё	—	959	150
Фарғона	245	347	353
Наманган	342	659	134
Андижон	264	172	168
Самарқанд	386	782	867
Бухоро	838	427	423
Қашқадарё	1834	1512	608
Сурхондарё	11868	2497	811
Хоразм	—	19	79
ҚҚАССР	—	—	—
Республика бўйича	15901	8904	7711

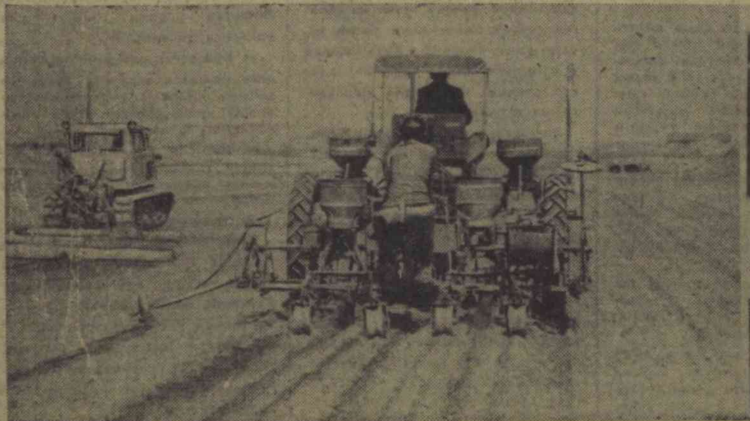

Қашқадарё область Қамаши районидаги «Партия XXII съезди» колхози механизаторлари чигит экишни бошлаб юбордилар. Колхоз барча майдонларга 8 иш кунида чигит экиб бўлади. Чапдаги суратда чигит экиш пайти тасвирланган. Ўнгдаги суратда эса илғор универсалчи Содиқ Узоқов. У кунда 7-8 гектар ерга бараka уруғи қадамоқда.

А. Тўраев фотолари.

СОВЕТ—МАРОКАШ МУЗОКАРАЛАРИ ТУГАЛЛАНДИ

ИФРОН, 7 апрель. (**ТАСС махсус мухбирлари**). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний билан Марокаш қироли Ҳасан II ўртасидаги музокаралар 6 апрель тушдан кейин давом этди. Совет—Марокаш муносабатларини янада ривожлантириш масалалари юзасидан фикрлашиш тамом бўлди, шунингдек халқаро проблемалар муҳокама қилинди.

Совет—Марокаш қўшма ахбороти келишиб олинди.

Музокаралар дўстона вазиятда ўтди.

БУЮК ПОЧИН

АНЪАНАЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

12 апрелда мамлакатимиз меҳнаткашлари Москва—Қозон темир йўли Москва — Сортировочная депоси ишчиларининг коммунистик шанбалик — Буюк починда иштирок этганлигининг ярим асрлик юбилейини тантанали нишонлайди. Шу муносабат билан мухбиримиз Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари **М. О. Толиповга** қуйидаги саволлар билан мурожаат қилди.

Пойтахт меҳнаткашлари умумшаҳар коммунистик шанбаликка қандай ҳозирлик кўрмоқда!

— Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, 12апрель — биринчи ленинча коммунистик шанбалик ўтказилган куннинг ярим асрлик юбилейи куни пойтахтнинг барча саноат корхоналарида иш куни деб эълон қилинди. Завод ва фабрикаларда ишчилар, инженер-техник ходимлар корхонада дастгоҳларини бошқарадилар. Ҳар бир корхона ва муассасага қарашли бўлган жойлар тозаланади, кўчаларга, хиёбон ва паркларга дарахт кўчатлари, гуллар ўтқазилади. Эски асбоб-ускуналар, иморатлар ремонт қилинади. Шаҳримиз байрам либосига бурканади.

Бундан ярим аср муқаддам бўлганидек, юбилей коммунистик шанбалигининг ишчанлик руҳини коммунист ва комсомоллар, авангард ишчилар синфи, ишлаб чиқариш новаторлари ва меҳнат ветеранлари белгилашига шубҳа йўқ. Шахсан шулар партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари раҳбарлигида цех ва участкаларда кенг кўламда тушунтириш ва пропаганда ишларини авж олдириб юбордилар. Масалан, кўпгина саноат корхоналарида меҳнат ветеранлари ёшларга биринчи коммунистик шанбаликнинг тарихий моҳиятини кенг тушунтириб бермоқдалар.

Пойтахтдаги барча саноат корхоналари 12 апрелда нима ишлар қилиши ҳақида аниқ планга эга.

БЎСАҒАДА

Ўрта Осиёда биринчи бўлиб Буюк починга лаббай деб жавоб берган Тошкентдаги Октябрь революцияси номли завод коллективининг ватанпарварлик чақириғини пойтахтдаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги, локомотив депоси, «Ташавтомаш», «Узбексельмаш», самолётсозлик заводлари, Тошкент тўқимачилик комбинати, «Юлдуз» фирмаси, «Қизил тонг» фирмаси ва бошқа завод, фабрикаларнинг меҳнат аҳли самимий кутиб олди.

Масалан, 1-пойафзал фабрикаси коллективи 12 апрелда 3000 жуфт пойафзал тайёрлаш, 15 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш имконини берадиган тадбирларни амалга оширмоқдалар «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси меҳнат аҳли ленинча меҳнат вахтасида туриб шанбалик куни 10 минг сўмлик махсулот етказиб беришга қатъий қарор қилишган Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Умумшаҳар коммунистик шанбаликнинг пойтахт хўжалик ҳаётидаги аҳамияти нимадан иборат!

— Авваламбор, шанбаликнинг идеологик, сиёсий-тарбиявий аҳамияти бениҳоя каттадир. Чунки доҳиймиз В. И. Ленин шанбаликларни коммунистик қурилишнинг муҳим соҳаси деб ҳисоблаган эди.

Шу нарса кишини беҳад хурсанд қиладики, авангард ишчилар синфи ўзининг шонли революцион анъаналарига содиқлигини яна бир бор намойиш қилиб, юбилей шанбалигининг ташаббускори бўлиб майдонга чиқди.

Шанбалик бўсағасида турган пойтахт аҳолиси бу умумхалқ ҳашарининг актив иштирокчиси бўлсин. Шаҳар партия комитети ва пойтахт коммунистларининг асосий шиори шу. Бу борада Ленин район партия комитетининг ташаббуси диққатга сазовор. Район партия комитетининг ҳар бир ходими бир корхонага бириктилган. Улар 12 апрелда район меҳнаткашлари билан ёнма-ён туриб меҳнат қиладилар.

Мазкур шанбаликни кекса авлод қўлидан меҳнат эстафетасини қабул қилиб олган ёшларимизга шу фаровон турмушга қандай етиб келганлигимизни ҳикоя қилувчи энг яхши воситалардан бири деб ҳисоблаш ўринли Худди ана шу кунларда шаҳримизнинг ярим асрлик ўтмишини, кетмондан пахта териш машинасига, пастқам гувала уйлардан осмонўпар иморатларга, лой кўчалардан асфальт кўчаларга етиб келгунча бўлган машаққатли ва мардонавор меҳнатимизни ўтмишга қиёслаш керак. Аграр Тошкентнинг индустриал Тошкентга айланиб, Осиёнинг кўрки бўлганлигини, халқлар дўстлиги туфайли пойтахтимизнинг қайта бунёд этилганлигини, ленинча миллий сиёсат тантанасини ёрқин мисолларда ёш авлодга тушунтириб бермоғимиз даркор. Шу билан бирга эътиборни меҳнат фронтида ҳали ҳал қилиниши лозим бўлган масалаларни тезроқ ҳал қилинишига қаратмоғимиз зарур.

Юбилей шанбалигидаги барча ишлар беш йиллик план топшириқларини муддатидан олдин шараф билан бажарилишига қаратилиши керак.

Қашқадарё области. Косон районидаги «Шарқ юлдузи» колхозида совет халқининг буюк доҳийси В. И. Ленинга ўрнатилган ҳайкал.

Р. Шияпов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ФАН ОЛАМИДА

ҒЎЗАПОЯ ЎТИНМИ?

Химё саноати тараққий этиши билан ўсимлик дунёсининг чиқиндиларидан фойдаланиш йил сайин ортиб боряпти. Маълумки, чиқиндилар қайси тур ўсимликка мансублигидан қатъий назар, уларнинг таркиби турли миқдордаги ҳар хил углевод моддаларининг аралашмасидан ташкил топган бўлади. Республикамизда бу чиқиндиларни халқ хўжалигида қўллаш соҳасида ҳали катта ишлар амалга оширилиши мумкин.

Ҳозирги кунда пахта чиқиндиларидан олинаётган фурфуролдан халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлатиладиган жуда кўп химёвий маҳсулотлар тайёрланяпти. Бу ўринда унинг ҳар хил моддалар билан берган бирикмаси асосидаги полимерларни кўрсатиш мумкин. Бу полимерлар юқори иссиқликка бардош беради-ю, лекин металларга яхши ёпишмайди ва мўрт бўлади. Ҳозирги замон халқ хўжалиги эса полимер материалларининг механик пишиқ бўлишини талаб этади.

Республикамизда газ ишлаб чиқариш кескин ўсиб боряпти. Газ саноатининг тараққиётини металл қувурларсиз тасаввур қилиш қийин. Қувурларни ишлатишда эса, албатта уларнинг сирти ва ичини полимер билан қоплаш зарур. Шунинг учун фурфурол ва унинг бирикмалари асосида олинган полимерларнинг ёпишқоқлиги ва механик пишиқлигини ошириш муҳим масаладир.

Олиб борилган илмий тадқиқотларнинг натижасига кўра, ўсимлик чиқиндилари таркибидаги ҳамма моддаларни фурфурол ва унинг барча бирикмаларини қотиришда ишлатиш мумкин экан. Бу имконият ана шу моддаларни тоза ва аралашма ҳолатида ишлатиш билан ўрганиб чиқилди. Бу усулда қотирилган лаклар 300-400 даража иссиқликда ҳам ўз эластиклигини йўқотмайди, пишиқ ва ёпишқоқлик даражаси юқори бўлади. Бундай лаклар юқори сифатли бўлади ва арзонга тушади.

Ўсимлик дунёсининг бутун чиқиндиларини тўла фойдали маҳсулотга айлантириш мумкин. Ўсимлик чиқиндилари таркибидаги моддалардан икки хил хом ашё олинади. Уларнинг бири — фурфурол полимер берувчи модда, иккинчиси қотирувчилардир. Бу янги имкониятлар барча ўсимлик чиқиндисининг, республикамизда эса ғўзапоянинг қимматли маҳсулотга айланишига асос яратади.

Колхоз ва совхозларда марказлашган, газлаштирилган уй-жойларнинг барпо этилиши билан ғўзапояларни ёқишга эҳтиёж қолмаяпти. Шунинг учун ҳам гидролиз заводларида қўшимча цехлар қурилиб, янги қотирувчилар ишлаб чиқарила бошланса, унда пахтачилик билан шуғулланувчи хўжаликлар ғўзапоя ҳисобига ҳам қўшимча катта даромад оладилар. Орзу ва истакдан лаборатория шароитида ҳақиқатга айланган бу ишларни халқ хўжалигида қўллаш учун эса керакли тадбир-чоралар кўриш талаб этилади.

З. УСМОНОВ,
техника фанлари кандидати.

Унвон муборак!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Н. Н. АЛИЕВАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика театр санъати соҳасидаги катта хизматлари учун А. Н. Островский номидаги Тошкент театр рассомлик институти саҳна нутқи кафедрасининг доценти Назира Насриддиновна **Алиевага** «Ўзбекистон ССР Халқ артисти» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 7 апрель,
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ғ. К. КАРИМОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Филология фанларини ривожлантириш ва юксак малакали кадрлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети кафедра мудири, профессор Ғулом Каримович **Каримовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 7 апрель,
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

О. Ҳ. РАСУЛОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Юридик фанларни ривожлантириш ва юксак малакали мутахассис-юристлар тайёрлашдаги хизматлари учун В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг кафедра мудири Ориф Ҳакимович **Расуловга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 7 апрель,
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Н. И. ТИМОФЕЕВАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНЪАТ АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Театр санъати соҳасида ҳамда актер кадрлар тайёрлашда узоқ йиллар ва самарали ишлаганлиги учун А. Н. Островский номидаги Тошкент театр рассомлик институти актерлик маҳорати кафедрасининг старший ўқитувчиси Нина Ивановна **Тимофеевага** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 7 апрель,
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. Д. СЕМЕНИХИНГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИНЖЕНЕР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республикада гидроэнергетикани ривожлантиришда узоқ йиллар ишлаганлиги ҳамда хизматлари учун СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигига қарашли Бутуниттифоқ давлат лойиҳа институти «Гидропроект» Ўрта Осиё бўлими гидроэлектр станциялар лойиҳаларини тузиш бўлимининг бошлиғи Арсений Дмитриевич **Семенихинга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОЕВ.

1969 йил, 7 апрель,
Тошкент шаҳри.

ҒАЗЛИДА МЕҲНАТ БАЙРАМИ

Биринчи коммунистик шанбалик ўтказилган куннинг 50 йиллигини «Газлинефтьгаз» бошқармасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари зўр меҳнат кўтаринкилиги билан нишонлайдилар. Ўша куни 9 цех, 11 участка, 52 бригада коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашни қизғин давом эттиради. Учқир, Янгиқазғон, Қандим участкаларида 4 та зангори олов қудуқларининг кўзини очиш жараёнлари охирига етказилади.

Шанбалик куни Газли посёлкасидаги кўча ва хиёбонларни тозалаш, дарахтларни парваришлаш, спорт иншоотлари, сув бассейнларини жиҳозлашда 2500 дан ортиқ оловкор қатнашади. Посёлкада қад кўтараётган маданий-маиший хизмат уйи, иккита болалар боғчасидаги чала қолган ишлар бажарилади.

Р. УМАРОВА,
Газли посёлкаси партия комитетининг секретари.
С. КАРИМОВ,
«Газлинефтьгаз» бошқармасининг пармаловчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.
Ф. САТТОРОВ,
оператор.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Республикада физкультура ва спортни ривожлантиришда эришган ютуқлари ҳамда спортдаги юксак муваффақиятлари учун республика физкультура ва спорт ходимлари билан спортчиларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

ВАЗИФАЛАР РАВШАН

МОСКВА, (ТАСС). Мамлакатимиз физкультура ҳаракатининг ходимлари физкультура ва спортни янада ривожлантириш чоралари тўғрисида КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети чиқарган қарорга амал қилиб, оммавий спорт ва физкультура ишларини тағин ҳам юксалтириш учун ҳамма имкониятлардан тўла фойдаланишлари лозим—уч кун давом этган Бутуниттифоқ кенгаши ана шундай хулоса чиқарди. Кенгашда физкультура ва спорт комитетларининг, спорт жамиятларининг, спорт турлари федерацияларининг раҳбарлари, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, министрликлар, идораларнинг вакиллари, спортчилар, тренерлар, спорт журналистлари қатнашдилар.

Совет спортчиларининг 1968 йилги олимпиада ўйинларидаги чиқишларининг якунлари ҳамда оммавий спортни ривожлантириш ва спорт маҳоратини ошириш вазифалари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Шу масала юзасидан СССР Министрлар Совет қузуридаги физкультура ва спорт комитетининг раиси С. П. Павлов доклад қилди.

Республикалардаги физкультура ва спорт комитетларининг раислари В. В. Кулик (Украина), В. Н. Ливенцев (Белоруссия), Э. А. Аминов (Ўзбекистон), Г. В. Сихарулидзе (Грузия), раис ўринбосарлари С. В. Мелентьев (РСФСР) ва Я. К. Вилцан (Латвия) ва бошқалар ахборот бердилар.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг мудири В. И. Степанов, ВЦСПС секретари В. Ф. Богатиков, КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлими секторининг мудири Б. П. Гончаров, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари А. И. Камшалов қатнашдилар.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

БАЛИҚЧИЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

ҚҚАССР. Об-ҳаво шароитининг ноқулай бўлишига қарамай, Жанубий Орол балиқчилари жадал суръатлар билан ишламоқдалар. Мўйноқ районидаги «Октябрь 40 йиллиги», «Амударё» колхозларининг балиқчилари кунлик планни 120-130 процент адо этаётирлар.

У. АРЗУЕВ.

ҚАШҚАДАРЁ САНЪАТКОРЛАРИ СУРХОН ВОҲАСИДА

ҚАШҚАДАРЁ. Тўйчи Тошмуҳамедов номидаги Қарши шаҳар театри артистлари Сурхондарё область районларида бўлиб, пахтакор ва чорвадорларга маданий хизмат кўрсатмоқда.

У. КОМИЛОВ.

ГУЛБАҲОР ШАБАДАСИ

Гулбаҳор шабадаси яна эсар ўлкамда,
Кўнгилга ором берган фаслларнинг эркаси.
Майсалар қулоч ёзиб, куртак бўртди дарахтда,
Юракларда муҳаббат, мардлик, меҳнат ҳаваси.
Зафарларга заминдир ҳозирги дадил қадам.
Дилларда жўшар яна чўнг хирмонлар орзуси.
Деҳқон тупроққа қўйган абадул-абад ҳавас,
Айтганин бажо айлар, доимо чиндир сўзи.
Ўлкамнинг жамолини навбаҳор палласида
Аму, Сирнинг жўшишин кўраман каналларда.
Очилган қўриқларда, Марказий Фарғонада
Мирзачўлда яйраймиз шу жадал паллаларда.
Она ер, олтин тупроқ, сен роса тўйиб олдинг,
Сени сийласан бизни сийлашинг жуда тайин.
Бағрингда техниканинг шижоати барқарор
Сара чигит экамиз куну тунда тинмайин,
Ёнингда норнинг бўлса юкинг қолмайди ерда
Ҳар йилги гулбаҳордан меҳнатда, майдондамиз.
Ўлкамизнинг шарафи, жаҳон аро обрўсин
Ғурур-ла ардоқлаймиз ҳар нафас, ҳар онда биз.
Она ер олтин тупроқ, сени севсак ўзи бас,
Сени эъзоз этмоқлик бу — умрнинг давоми,
Юртимизга гуркираб наврўзи олам келди,
Юракда жўш урмоқда яна шоир илҳоми.
Гулбаҳор шабадаси яна эсар ўлкамда
Кўнгилга ором берган фаслларнинг эркаси,
Майсалар кулоч ёзиб куртак бўртди дарахтда,
Юракларда муҳаббат, мардлик, меҳнат ҳаваси.

Юсуфжон ҲАМДАМ

ИНҚИЛОБ

ВОҚЕИ ҲИКОЯ

* * *

Осмон шишадек тиниқ. Юлдузлар порлайди. Кўкдаги тўлин ой борлиқни нурга чулғаб олган.

Ҳалигина қишлоқда ўтказилган йиғиндан қайтган Полвон кулбасида чалқанча ётиб хаёл дарёсига ғарқ бўлган... Болалик йиллари кўз ўнгидан бирма—бир ўтади. Ўтмишининг, ёшлигининг эсда қолгудай қизиқарли жойи йўқ. Бутун умри бойлар эшигида хор-зорликда ўтган ва бирдан-бир боласи — Полвонга мол-дунё мерос қолдира олмай ҳаёт билан видолашган отаси Мавлоннинг орзу-умидлари бир жаҳон эди. Ўғлига катта умид бағишлаб орзусига етолмади. Бир паслик бетоблик унинг ёстиғини қуритди.

Полвоннинг онаси — Гулжон хола эрининг тепасида айюҳаннос солди, дод фарёди билан оламни бошига кўтарди. Қўрқмасин учун ўғлини бағрига босар, ўсиқ сочларини меҳрибонлик билан силаб, дур каби юзларига думалаётган кўз ёшини энгининг учи билан дамба-дам артарди. Қўни-қўшни йиғилди, ачинишган бўлиб, топганингда берарсан деб биров уни, бириси буни олиб келишиб Мавлон аканинг жасадини бир амаллашиб кўмиб келишди. Бир уйда она-бола қолди. Томга тушган бир томчи ёмғир уйнинг ичига ўн-ўн бештадан бўлиб сузиб ўтарди.

Эшик шиддат билан урилди. Гулжонхола ўрнидан турди.

— Ким бўлди, кираверинг. Ҳаммаёқ сув, қоронғида қаерга оёқ босишимни билмаётибман.

— Менга қара, Гулжон, — бойнинг бўғиқ товуши эшитилди. Эрингнинг ўлганига ҳам бир ойдан ошди. Шунча ўтирганинг етар. Ҳақ тўламаганингдан кейин жойни бўшат...

— Бой ота, бирорта юмушингизни қиларман, раҳматли эримнинг ҳурмати шунчами, мусулмон фарзандимизку.

— Эринг қарзини узолмасдан ўлиб кетди, энди ким...

Полвон ўрнидан туриб эшик томон йўналди.

— Мен узаман.

— Қандай қилиб?

— Қудратим етгунча қўлингизда ишлаб, онамни боқаман, отамнинг қарзини узаман. Бизни ҳозирча тинч қўйинг.

Орадан неча йиллар ўтиб кетди. Онасининг икки кўзи кўрмайдиган бўлиб қолди. Бечора кампирнинг ўғлидан бўлак бирорта ҳам ғамхўри йўқ. Нима қилиш керак? Ҳарқандай бўлса ҳам онасининг кўзлари ёруғ дунёни яна кўриши керак.

Полвоннинг хаёлини оёқ шарпаси бўлиб юборди.

— Ҳорма ўғлим, — бойнинг дўриллаган овози эшитилди.

Йигит сапчиб ўрнидан туриб, бойнинг истиқболи томон юрди.

— Бемалол, бемалол ўтиравер. Мен шунчаки майдонга ўтаётган эдим,— деди у айёрлик билан, — гузарда тўй борми у ердаги овозлар узоқ-узоқлардан баралла эшитилиб турибди, сўради ўсмоқчилаб.

— Ҳа. бугун йиғин бўлди. Қўшчилар союзига аъзолар қабул қилишди...

— Сен кириб ҳам нима қилардинг. Мана мен отанг ўрнига отаман. Меҳнаткаш йигитсан, виждонинг пок. Ер-сув, от-улов керак бўлса ана тиқилиб ётибди. Менинг ортимда йиғлаб қолаётган етимим борми? Уларни гўримга орқалаб кетармидим. Хоҳласанг сеники бўлсин.

— Э, бой ота, бировники бировга юқармиди. Онамнинг аҳволи ёмон, кейин сўққа бошим. Менга бойликнинг нима кераги бор. Колхозга аъзо бўламан, кўпчилик қатори ишлайверамиз-да.

— Ҳали ҳам хомлигинг бор. Болалик қилма. Меникини ҳукумат олди нима, сенга бердим нима. Биров раҳмат дермиди?

— Албатта, раҳмат дейди. Ахир шунча йиғилган чорва моллар кимларнинг хизмати эвазига келган. Ёлғиз ўзингиз қаердан олардингиз. Ҳали ҳам давлатга ўтказаверинг, бой ота, нақ эртага пушаймон бўлиб қоласиз.

— Яхшиликни билмайдиганлардан экансан. Ҳа, кўп, деб оловурмайсанми, пулламайсанми, усти бошингни, рўзғорингни тузатиб, уйланиб олсангчи...

— Яхшиликни тушунар экансиз, шунисига ҳам раҳмат, илгари сувни тескарисига оқизардингиз. Боши берк кўчага кириб қолганингиздан кейин нима ҳам қилардингиз. Уйланиш бўлса жиянингиз талоқ қилган Мавжудага уйланаман.

— Вой тентагей. Мен сенга қиз олиб бераман. Эшик кўрган жаҳонгашта хотинни бошингга урасанми.

— Подшонинг ишқи қурбақага тушган экан дейишади. Менинг кўнглим Мавжудани тусайди. У турмуш қурмасданоқ бир-биримизга кўнгил берган эдик. Қўлимиз етмади, иложини қилолмадим. Ахири эллик яшар жиянингиз зўрлик билан икки хотин устига унга уйланиб олди. Ҳозир у қувғунда, энди ўзим никоҳлатиб оламан. Иккаламиз ишлайверамиз колхозда.

Ҳокимият тепасида камбағал деҳқонларни ҳимоя қилувчи кишилар турибди. Сафимиз бойлик ҳисобига эмас, балки менга ўхшаган камбағаллар ҳисобига ўсади, мустаҳкамланади. Боку ишчилари шундай деб гапиришган эди.

— Сени ўшанда бекорга сафарга чиқарган эканман. У ерда сени ўқитиб юборишган эканда, юзимга оёқ тирама. Юрт олдида шарманда бўлишимни истамасанг гапимга хўп дейсан.

— Хўш.

— Бу моллар сеники, отамнинг ўтмай қолган маъракаларини ўтказмоқчиман деб, подалаштириб сотиб юборасан. Ҳа, пули арра.

— Умримда ўғирлик қилган эмасман!

— Бунинг ўғирлиги йўқ. Бу меники — демак сеники. Отанг, онанг, мана сен ишладиларинг. Ҳақларинг бор.

— Топсам еяман, бой ота, бўлмасам...

— Ундай бўлса жияним қўйиб юборган аёлга уйлана олмайсан...

— Бировнинг қўйиб юборган хотинига ҳам эга чиқиб, сотиб емоқчимисиз?

— Номард, уни олишга киссангда пулинг йўқ. Чапагингни чалиб қолаверасан, уни ўзим оламан, ўзим...

Полвон ўзини тўхтатолмай шундай кулиб юбордики, бой чўчиб кетди. Икки қўллаб ёқасини ушлаганча:

— Астофирулло, астофирулло. Жин-пин урдими сени, — дея орқасига тисарилди.

— Бой деган одамнинг ақли пул деса шамолга айланиб кетадими деяман. Жиян ўғил билан баравар, унинг хотини сизга ким бўлишини биласизми?

— Қазисан, қартасан, асли зотингга тортасан! — бойнинг кўзининг пахтаси чиқиб кетгудек бўлди.

— Мавжудахон меники!..

Улар хонада нари бориб, бери келишиб турганда бу ерга кириб келишганларини ҳам пайқашмади. Рўпарада эгни камарига тўппонча таққан Усмонали турарди.

— Тўғри, Мавжудага, албатта, уйланасан. Дўстларинг эртага йиғилишиб, қизил тўй қилишга келишиб қўйилган.

„СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ“ СПРАВКА БЮРОСИ

Редакциямиз «Справка бюроси»га меҳнаткашлардан кўплаб хатлар келмоқда. Уларни қизиқтирган саволларга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг ходими Нина ПАРМУЗИНА жавоб беради:

◆

Эрим бошқа жойга ишга ўтказишди. Хотини эса у билан ўша ерга кўчиб борди ва ишга икки ой кейин жойлашди. Бундай ҳолда унинг узлуксиз иш стажи сақланадими?

М. АБДУЛЛАЕВА,
Тошкент шаҳри.

Агар маъмурият буйруғига биноан аёлни ҳам эри каби бошқа жойга ишга ўтказишса узлуксиз иш стажи сақланади. СССР Олий Совети Президиумининг «Ўз хоҳиши билан олдинги ишидан кетган, вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотган ишчи ва хизматчилар нафақаси тўғрисида» 1960 йил 25 январдаги Фармонида эр ёки хотин бошқа ишга ўтказилганлиги туфайли ишдан бўшаганда, уларнинг бири қачон ишга жойлашганлигидан қатъи назар узлуксиз иш стажи сақланиши кўзда тутилган.

Агар бошқа сабабларга кўра кўчиб кетилган бўлса, бир ой мобайнида ишга жойлашиб олинса, стаж сақланиб қолади. Бунда йўлга кетган вақт ҳисобга кирмайди.

◆

Хизмат муддатини ўтаб келган жангчини маъмурият олдинги вазифасига олиши шартми?

Ж. СОДИҚОВ,
Фарғона шаҳри.

Совет Армиясига чақирилиб, кейинчалик у ёки бу сабабга кўра хизматдан бўшатилган ёки запасга ўтказилганлар агар армияга чақирилган вақтдан уч ойдан сўнг ўз корхона ёки муассасаларига қайтиб келсалар, уларни олдинги вазифасига ишга олишлари лозим. Бунда шуни кўзда тутиш лозимки, олдин 12 иш кунига тўланган қўшимча нафақалар қайтариб олинмайди.

◆

Учинчи курс студентини армияга чақиришди. У хизмат муддатини ўтаб бўлгандан сўнг ўқишини яна шу курсдан давом эттира оладими?

Б. ҚАЮМОВ,
Наманган шаҳри.

«Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги қонунга мувофиқ запасга бўшатилганлар олдин ўқиган ўқув юртларида ўша курсда ўқишларини давом эттиришлари мумкин.

◆

Меҳнатга қобилиятсизлик варақасига пул тўланаётганда олдинги иш жойидан перевод йўли билан бўшаган бўлса, узлуксиз иш стажи сақланадими?

Л. ФАЙЗИЕВ,
Оққўрғон райони.

Давлат социал страхованиеси бўйича нафақалар белгилаш ва тўлаш тўғрисидаги Низомга мувофиқ бир корхонадан иккинчи корхонага ташкилотнинг раҳбарлари ўзаро келишиб (корхоналар бир идорага бўйсунмаса ҳам) ўтказишган бўлса, узлуксиз иш стажи сақланиб қолади.

Ўзбекистон ССР областларида шўр ювишнинг бориши тўғрисида 1969 йил 7 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

(минг гектар ҳисобида)

(Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — шўри ювилиши зарур бўлган майдон; учинчи стун — шўри ювилган майдон; тўртинчи стун — шу жумладан бир кунда шўри ювилган майдон).

Тошкент	1	0,4	—
Сирдарё	59	59,3	—
Фарғона	149	72,6	3,7
Андижон	9	7,9	—
Наманган	30	31	0,6
Самарқанд	3	3,4	—
Бухоро	160	151,8	3,3
Қашқадарё	11	11,7	0,3
Сурхондарё	23	7,5	—
Хоразм	462	287,7	11,3
ҚҚАССР	385	165	9
Республика бўйича	1292	797,6	28,2

Хотин-қиз механизаторларга эътиборни кучайтирайлик

САЛОМАТЛАР ҚАНИ?

Ажойиб деҳқон, колхоз тузумининг ветерани, машҳур раис ва ташкилотчи Чўли бобо Бегимқуловни Қашқадарёда танимаган одам йўқ эди, деса бўлади. Мана бир неча йилдирки, у кишн орамизда йўқ. Лекин ишлари, бизга қолдирган ўчмас изи сира-сира хотирамиздан кўтарилмайди. Қашқадарёда пахтачиликни механизациялашнинг ташаббускори ким деб сўрасангиз, сира иккиланмай:

— Чўли бобо Бегимқулов! — дейишади.

Дарҳақиқат бу гапда жон бор. Қарши районидаги «Ленинизм» колхозига бир неча ўн йиллар давомида раислик қилган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Чўли бобо Бегимқулов хотин-қизлардан механизатор кадрлар тайёрлашнинг ҳам ташаббускори бўлган. Шахсан унинг ўзи колхоз партия ва комсомол ташкилотлари билан ҳамкорликда бир группа қизларни Қаршидаги механизация билим юртига ўқишга юборган эди. Қизлар техникага чинакамига ихлос қўйишди, қишлоқ хўжалик машиналарининг «сир»ларини мукаммал ўрганишди. Саломат Усмонова, Шарофат Муҳиддинова сингари қишлоқ қизлари бундан бир неча йил илгари механизация билим юртини муваффақиятли тугаллаб, «зангори кема»ларнинг штурвалларида ўтириб пахтазорда жасорат кўрсатган эдилар. Саломатнинг ҳар мавсумда 160-170 тоннадан, Шарофатнинг 130-140 тоннадан пахта териб, областдаги хотин-қиз механизаторлар ўртасида донг таратганини ҳали-ҳали эслашади.

Ҳозир-чи? Биз ана шу савол билан Қарши район раҳбарларига мурожаат қилганимизда, улар хотин-қизлардан механизатор кадрлар тайёрлашга яхши эътибор берилаётганлигини айтишди. Ҳақиқатда эса уларнинг сўзлари билан ишлари бир-бирига мос келмаганлиги аниқланди. Биз даставвал Саломат ва унинг дугоналарини суриштирдик. Қарши районидаги «Ленинизм» колхозига ҳам бордик. Саломат Усмонова пахтачилик бригадасига бошчилик қилар экан. «Ўзингиз ҳам машинада пахта терапсизми?» деб берган саволимизга у уялинқираб жавоб қайтарди:

— Машина сўраган эдим беришмади. Янгиси келганидан кейин берамиз дейишди. Билмадим, янги машиналар қачон келаркин?!

Шарофат Муҳиддинова ҳузурида бўлганимизда таажжубда қолдик. Бундан бир неча йил муқаддам машина рулини моҳирона бошқариб, бункердан тонна-тонна «оқ олтин» тўккан ва мавсум нормасини икки баравардан ошириб адо этиб келган Шарофатхон ҳозир қишлоқдаги кутубхонада мудир бўлиб ишлар экан.

«Ленинизм» колхозида ўтган йили яна 15 қиз механизаторлар тайёрлаш курсида ўқитилди. Хўжаликда жами 24 хотин-қиз механизатор бор. Минг афсуски, уларнинг бирортаси ҳам ўтган йили машинада пахта термади, тракторда ишламади.

Таажжубки, Қарши район партия комитети бу ҳақда қарорлар қабул қилиш билан чегараланиб қолмоқда. Район партия комитети ўтган йилнинг декабрь ойида хотин-қизлардан механизатор кадрлар тайёрлаш масаласини муҳокама қилган эди. Райком бюросининг қарори билан хўжаликларда ҳамда «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг Қарши ва Бешкент устахоналарида махсус курслар очиб хотин-қизлардан 140 кишини ўқитиш белгиланган эди. Афсуски, қарор қабул қилинди-ю, негадир унинг ижросини текшириш ҳеч кимнинг фикр-ҳаёлига келмаётир.

Райондаги Энгельс номли, «Коммунизм», «Пахтакор» колхозлари ва бошқа хўжаликларда қизларни шу курсларга тортиш ва машғулотларни бошлаб юбориш ҳалига қадар ўйлаб кўрилмаган.

Қарши районида ҳақиқатан ҳам механизатор кадрлар етишмайди. Техникадан тўла қувват билан фойдаланиш, айниқса машина теримини механизациялаш, кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизмлар воситасида бажариш кўнгилдагидек ташкил этилмаганлиги учун ҳам колхозларда пахтанинг таннархи қимматлашиб кетмоқда.

Ҳар йили областдаги барча районларда хотин-қизлар механизаторлик касбига ўргатилмоқда. Лекин улар курсларни тамомлаганларидан кейин колхоз ва совхоз раҳбарларининг эсидан чиқиб кетишади. Масалан, ўтган бир неча йил давомида Чироқчи районида 100 дан ортиқ хотин-қиз механизаторлар тайёрлаш курсларини ва мактабларини битириб чиқди. Аммо, улар кучидан ёмон фойдаланилмоқда. Бултур ана шу қизлардан фақат тўрттасигина пахта териш машиналарида ишлади.

Район партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Файзиев, район ижроия комитетининг раиси Ш. Долиев ўртоқлардан механизаторлик касбини эгаллаган хотин-қизлардан нега фойдаланмайсизлар, деб сўрасангиз:

— Энди ҳисобга оламиз! — дейишади.

Тўғри, Қашқадарё областида хотин-қизлардан механизатор кадрлар тайёрлаш ишига жиддий эътибор бераётган хўжаликлар ва районлар йўқ эмас. Масалан, Китоб район партия ва совет ташкилотлари СССР Министрлар Советининг хотин-қиз механизаторларга имтиёзлар бериш тўғрисидаги кўрсатмаларига амал қилиб қиз-жувонлардан механизаторлар тайёрлашга алоҳида ғамхўрлик қилмоқда. Биргина Карл Маркс номли колхозда очилган механизаторлар курсида 25 қиз таълим оляпти. Уларни тажрибали мутахассис Абдураҳмон Мусулмонқулов раҳбарлигидаги бир группа муаллимлар ўқитишяпти.

Шунингдек Навоий номли, Свердлов номли, «Шарқ юлдузи» колхозларида ҳам кўплаб хотин-қизлар курсларда таҳсил олмоқдалар.

Афсуски, область партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари ҳамма жойда ҳам хотин-қизлардан кўплаб механизатор кадрлар тайёрлаш ишига жиддий аҳамият бермаётирлар. Қашқадарё область партия комитети буни албатта ҳисобга олади, деган умиддамиз.

С. ҚОДИРОВ,
П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Фориш районидаги «Қизилқум» совхози яйловларида қўзилатиш қизғин. Чўпонлар совлиқлардан кўплаб эгиз олишяпти. Шундай илғорлардан бири бош чўпон М. Бейсейитовдир. Унинг отарида ҳозиргача қўзилаган 370 бош совлиқнинг 200 таси эгиз қўзи берди. Сиз Бейсейитовни юқоридаги суратда кўриб турибсиз. Пастдаги суратда эса донгдор чорвадор Тонготар Раҳимжонов ёрдамчи чўпон Равшаной Раҳимжонова билан бирга қўзиларни кўздан кечиришяпти.

К. Жумаев фотолари.

ЭКИШДА КОНТРОЛЬ ПОСТЛАРИ

Қува районидаги «Коммунизм» колхозининг касаба союз комитети ҳар бир бригадада, ҳар бир звенода экиш контроль постлари ташкил қилди. Активлар техникадан рационал фойдаланиш, дала ишларини юқори сифатли ўтказилишини диққат билан кузатиб турибдилар. Касаба союз комитети колхоз правлениеси билан биргалашиб экиш агрегатлари экипажларининг икки сменада ишлайдиган қилиб комплекслашда қатнашди. Дала шийпонлари барвақт тартибга келтириб қўйилди.

Қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов ишчи ва хизматчилари касаба союзи республика комитетининг 4 апрелда бўлиб ўтган пленуми қатнашчилари мана шу ташаббусга қизиқиб қолдилар. Пленумда экишдаги мусобақаларнинг турли шакллари тўғрисида гап борди. Колхоз ва совхозларнинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши резервларидан тўла фойдаланишга эришаётган касаба союз комитетларининг орттирган тажрибалари умумлаштирилади.

(ЎзТАГ).

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

ЗАРУР ДАРСЛИК

Амалдаги қонунларни илмий таҳлил қилиш, уларни амалий татбиқ этиш тажрибасини синчиклаб ўрганиш, қонунчиликни янада ривожлантиришга қаратилган илмий хулоса ва таклифлар тайёрлаш борасида айниқса В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг юридик факультети ҳамда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Фалсафа ва ҳуқуқ институти ходимлари жиддий тадқиқот ишлари олиб бормоқдалар.

Жумладан, Совет жиноят ҳуқуқи фанининг махсус таркибий қисми ҳақида академик марҳум Х. С. Сулаймонова раҳбарлигида муҳим дарслик яратилган эди. Яқинда ана шу ҳуқуқшунослик фанининг умумий қисми бўйича тайёрланган дарслик ҳам нашрдан чиқди.* У 30 йилдан зиёд илмий-педагогик иш тажрибасига эга бўлган ҳуқуқшунос олим О. Ҳ. Расулов қаламига мансубдир.

Бу дарсликларнинг нашрдан чиқиши муҳим аҳамиятга эгадир, чунки Ўзбекистон ССРнинг жиноят қонунлари бўйича илгари дарслик чиқмаган эди.

Маълумки, Ўзбекистон ССР жиноят кодексининг жуда кўп моддалари ўзига хос мазмунга эга бўлиб, бошқа иттифоқдош республика кодексларидан анча фарқ қилади. Бу ҳол автор зиммасига умумиттифоқ жиноят қонунларининг асослари билан бирга барча иттифоқдош республикаларнинг кодексларини таққослаб кўриб чиқиш ва илмий асосда таҳлил қилишдек мураккаб вазифа юклайди. Худди шунингдек, СССР Олий Суди ва республика олий судининг муҳим қарорларини чуқур ўрганиш ва улардан тўла фойдаланиш зарур.

Автор марксизм-ленинизм классикларининг асарларига, КПСС съездлари ва Марказий Комитет Пленумларининг қарорларига ҳамда рус тилидаги мавжуд дарслик ва монографияларда баён қилинган илмий хулосаларга асосланиб қимматли дарслик яратишга муваффақ бўлган.

Дарслик структура жиҳатидан Давлат университетларининг юридик факультетлари ва юридик институтлари учун мўлжалланган ўқиш программасига мос тузилиб, баъзи қўшимча боблар билан бойитилган. Масалан, жиноят сабаблари ва уларнинг олдини олиш ҳақида фан — криминология бўйича ўзбек тилида дарслик йўқлигини ҳисобга олиб, бу ҳақда алоҳида бобда бирмунча қимматли материаллар берилган.

Дарсликнинг кириш қисмида совет жиноят ҳуқуқи фанининг мазмуни асосий принциплари ва системаси тушунтирилиб берилган. Биринчи боб совет жиноят қонунлари ҳақида умумий таълимот, уларни амалда татбиқ этиш ва шарҳлаш масалаларига бағишланган. Кейинги бобларда жиноят ва жазо ҳақидаги тушунча, жиноят содир қилишга тайёргарлик ва суиқасд, жиноятда иштирок этиш — ташкилотчилик, далолатчилик, шунингдек жиноятчига ёрдам бериш, жиноятни яшириш, жиноят ҳақида хабар бермаслик, жиноий жавобгарликдан озод қилиш ва судланмаган деб ҳисоблаш шартлари суд-тергов органларининг тажрибасидан келтирилган жуда кўп мисоллар билан баён қилинган.

Жиноятчининг шахсини, унинг қасд ёки эҳтиётсизлик тарзидаги айбини, жиноят қилиш мотивларини аниқлаш масалалари китобда кенг ёритилган.

Китоб назарий жиҳатдан анча мукаммал. Марксизм-ленинизм ғояларига асосланиб ёзилган бўлиб, унда буржуа жиноят ҳуқуқи «назарияси» ва жиноят қонунларининг реакцион синфий моҳиятини танқидий нуқтаи назардан очиб беришга алоҳида боб ажратилган. Қардош социалистик мамлакатлар жиноят ҳуқуқининг тегишли масалалари тўғрисида ҳам алоҳида бобда сўз юритилади.

Дарсликнинг услуби ҳам ўзига хос характерга эга. Автор жиноят кодексидаги ҳар бир норманинг мазмунини батафсил таҳлил қилиш, уни татбиқ этиш учун зарур маслаҳатларни берар экан, одатда учрайдиган хатоликларга чек қўйиш ҳақида мулоҳазалар билдиради ва баъзи нормаларни янада такомиллаштириш тўғрисида тўхталиб ўтади.

Шу билан бирга дарслик айрим жузъий камчиликлардан ҳам холи эмас. Улардан баъзиларига тўхталиб ўтайлик.

Дарсликнинг 47-бетида рашк қилиб одам ўлдириш учун 81-модда билан жавобгарлик белгиланади, деб тўғри ёзилган бўлсада, бир сатр пастда бундай жиноят учун 80-модда қўлланиши ҳақида фикр билдирилган. Авторнинг ёзишича, маъмурий ҳуқуқ нормаларини бузган шахсларни ушлаб туриш гўё қонуний бўлмайди (181-бет). Ваҳолонки, майда безорилик ва олиб-сотарлик, шунингдек дарбадарлик ва ичкиликбозликка қарши қаратилган маъмурий ҳуқуққа оид қонун нормаларида бу хил ҳатти-ҳаракатлар содир этганларни судгача ушлаб туриш кўрсатилган.

Амалдаги жиноят қонунларига биноан, ҳарбий, фахрий ёки махсус унвонларга эга бўлган шахс оғир жиноят қилса, уни бу унвонлардан маҳрум этиш масаласини суд муҳокама қилишга ҳақлидир. Дарсликнинг 246-бетида эса, гўё Кодекс моддаларида кўрсатилмаган бўлса, бу қўшимча жазоларни қўлланмаслик ҳақида нотўғри фикр билдирилган.

Дарслик текстидаги айрим ғализлик ва камчиликлар уни таҳрир этишдаёқ бартараф этилиши мумкин эди. Масалан унда «Сув чегараси — давлат чегарасидаги сувлардир» (39-бет), «ахлоқи тузалган бўлсаю, лекин меҳнат қилмасдан текинхўрлик билан кун кечириб юрган бўлса», (340-бет) каби мужмал ва мантиқан нотўғри жумлалар учрайди.

Умуман олганда О. Ҳ. Расуловнинг Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги томонидан юридик ва гуманитар ўқув юртларининг студентлари учун дарслик сифатида тавсия қилинган бу китоби назарий ва амалий жиҳатдан жуда фойдалидир.

Ғ. АБДУМАЖИДОВ
юридик фанлар кандидати.

ЎҒЛОНИ

— Қани бой Ҳазар қилмасалар эртага тўйга марҳамат, — деди Усмонали тўппончасини орқасига суриб қўяркан.

Қалтираб қолган бой хонадан эранг чиқиб кетди. Хонани қулатиб юборгудай кулги овози янгради. Юрак-юракдан чиққан бу шўхлик кулгуси эртанги тўйга уланиб кетди.

Полвон Усмоналининг сўзи билан район марказига кўчиб кетди. Хотини эртелда, ўзи эса давлат идораларининг бирига ишга жойлашди. Савод чиқарди, сўнгра қишлоқ хўжалик ходимлари учун очилган қисқа муддатли ўқишга кирди. Унинг ташкилотчилиги қўл келди. Кўпчиликка тезда танилди, партия сафига қабул қилинди. Уч ойдан сўнг ўқишни тамомлаб, ўзи туғилиб ўсган қишлоғига қишлоқ Советининг вақтинча раиси этиб тайинлаб юборилди. У ишни атрофига актив тўплашдан бошлаб қилинадиган юмушларни ана шулар билан бамаслаҳат бажарарди. Бу билан қишлоқ аҳли ўртасида «Ўзимизнинг Мавлонимизнинг ўғли дуруст чиқди. От босмаганни той босар» дейишгани шудирда. «Ана камбағаллар ҳам бировдан пул ёки бошқа нарса олмасдан туриб неме ишларни бажара олиши мумкин экан-ку». «Барака топсин, болаларимизни мактабга жойлаб ҳадемай кўзини очиб қўйди», деган ғурурли гаплар тарқалиб, Полвоннинг обрўси ортиб борди.

Навбатдаги кенгашиш учун келганларнинг энг сўнггиси жўнагач, Полвон катта бир қалин китоб олди-да ўқиб, оқ қоғозга алланималарни ёзиб қўйди. Сўнг ўрнидан керишганча туриб, ташқарига чиқди. Осмон бамисоли йиртиқ тўнга ўхшарди. Қалин булутлар пага-пага бўлиб бир-биридан ажраб кетар ва улар ортидаги юлдузлар ярақлаб, гулга ўхшаб кўзга ташланарди. Боғ томондан ўтаётган кимсанинг оёқ шарпаси унинг диққатини тортди. «Э-ҳа, бой талвасага тушиб қолибди-да» — деб мийиғида кулиб қўйди-да, «Ҳў, Қодир ота» деб чақирди. Дам очилиб, дам ёпилиб турган ой нури худди ўша пайт Қодирбойнинг афти-ангорини ҳар вақтдагидан ҳам яхшироқ ёритиб юборгандай бўлди.

— Ие, Полвон... Ҳ-ҳали ишлаб ўтирибсанми, ука, — деди орқасига қайтаётиб.

— Ҳа энди, каттагина оилага бошчилик қилишнинг ўзи бўлмас экан. Бугун бир оз активлар билан кенгашадиган юмуш чиқувди, шуни бир ёқлик қилиб олдик, — деди Полвон.

— Яна ўтган кунгинииг давомими?

— Бу нима деганингиз, аниқроқ гапирсангиз-чи!

— Биз ҳақимизда — яъни бойларни қулоқ қилиш ҳақида экан, эшитдим.

— Кимдан?!

— Тешик қулоқ, айтилган гапни эшитар экан. Мендан яшириб нима қиласан, Полвон.

— Борди-ю, шундай бўлсачи. Аввалам бор буни мен ўйлаб чиқарганимча йўқ. Тепамизда Совет ҳукуматини бошқараётган ишчи-деҳқон вакиллари борки, улар лозим топган нарсани жони-дилимиз билан амалга оширамиз. Улуғ Ленин таълимига содиқлигимизни берилган топшириқни ўз вақтида бажариш билан тасдиқлаймиз.

Нималарнидир гапириб дўнғиллаган бой йўлига равона бўлди. «Ажабо, активларнинг ичида бу ердаги гапларни ташувчи айғоқчи борга ўхшаб қолди. Ким экан у?» Полвон уйига қайтгандан кейин ҳам яна шу «Ким экан»ни гумонсираб аллавақтгача ухлай олмай ўтди. Бунинг устига Мавжуда ҳавотир:

— Менга қаранг бирор ерингиз оғрияптими? Кундан-кунга озган кўринасиз кўзимга, — дея сўраб ҳоли жонига қўймади.

Полвон ўз вафодорига калаванинг бир учини ечиб, гумонсираганларини гапириб берди.

— Эҳтиёт бўлинг, ҳар кимса сирингизни билавермасин. Менга қаранг, яқинда... бола кўрамиз. Полвон Мавжудани бағрига босди: бошларини силади.

— Отам, онам раҳматли тирик бўлишганда болани ўзлари тарбия қилишарди. Биласанми Мавжуда, ўғил бўлса Замон, қиз бўлса исмини Озодахон қўямиз.

— Менга қаранг, Қодир бойнинг кичик хотини Ҳалима пул талашиб яна жанжал чиқарибди. Кеча кўрувдим бойнинг феъли айниган, қишлоқ катталарини яниб юрибди, қандайдир номаълум бир-икки киши яқин ярим ой ичида тўрт-беш марта келиб кетди. Кундуз келишиб, ярим тунда жўнашади, дейди, — кейин, инимга айт эҳтиёт бўлсин, — деди юрагим орқамга тортиб кетдики, ҳали-ҳали қўрқаман. Пули, моли-мулки кўп, қўлидан ҳар нарса келади бу ғаламусларнинг.

Полвон райондан келган вакил билан уч соатча суҳбатлашиб ўтирди. Улар ташқарига чиқишганда баҳор ҳиди димоққа шунчалар урилиб, эпкин, лекин ҳали ҳам бир оз салқинли шабада юзларини ялаб ўтарди. Хайр-хўшдан кейин Полвон идорага қайтиб кириб, ярим соат ҳам ишламаган эди, эранг нафас олаётган Мансур кириб келди. У хашак ғарамига ўт қўйиб юборилганлигини, молхоналар ёниб ётганлигини хабар қилди.

Бутун қишлоқ аҳли ёнғин чиқаётган томонда ўт ўчириш билан, тирик молларни ташқарига чиқариш билан банд. Ўт ўчирилди, лекин ғарамларнинг учдан бири, ҳатто ундан ҳам кампоғи, молларнинг ярми хором қотиб ўлганди. Барчанинг боши эгилган, томоқдан овқат ўтмайди. Полвон районга хабар қилиш учун одам юборди.

Туни билан қишлоқ аҳли соқчилик қилиб, тонг қаршиланди. Кечки пайт гузарга ҳамма тўпланди. Кечаги ёнғин, молларнинг заҳарланиб ўлиш ҳоллари ҳаммани ҳаяжонга солган. Барча дарғазаб. Райондан келган кишига сўз берилди. У олдинроқ чиқиб халққа юзланди:

— Азиз оталар, оналар, акалар, укалар, сингиллар! Бошларингизга жуда катта мусибат тушибди. Бутун район меҳнаткашлари сизларнинг дардларингизга шерик бўлмоқда. Бу номарднинг қилган иши, ўртоқлар. Бу аблаҳлар хашак ёнса колхоз моли, моли ҳалок бўлса аъзолари қирилиб кетади деган хаёл билан шундай қилган. Улар янглишади. Ем-хашак ҳам, мол ҳам ва унга душманлик билан иш қилган қора қўйқалар топилади. Улар сизларнинг олдингизда жавоб беришади. Отдан тушган бўлса-да, эгарда оёғини тираб турган бу шахслар ўлим олдида талваса қилиб, қутурган ит каби зарар кўрсатишга уринмоқдалар. Устингизга тузоқ тушишига сал қолган. Барибир кўмиласиз бойлар.

Кимдир кетма-кет йўталиб қўйди. Худди шу йўтални кутгандай дарахтлар орасидан отилган кесак, тош мажлис президиуми столига кетма-кет ёғилди. Ҳамма ўшаёққа югурди. Энди ўрнидан тураётган Полвон кучли портлаш билан йиқилди. Оломон милтиқ товуши билан орқага тисарилди. Полвон томон югуришди. У бор кучини йиғди-да, қўлини бигиз қилиб милтиқ отиб боғ томон югуриб кетаётган Қодирбойни кўрсатиб: «Ленин авлоди асрлар оша яшайди», «Ленин ишига содиқ бўлинглар, ҳамқишлоқлар», — деди-ю, йиқилди. Қишлоқ гўё ухлагандай. Фақат Мансурнинг «Иблис, нима қилиб қўйдинг» — деб Қодирбойни сўкаётган товуши бу сукунатни бузиб юборди. Барча аламли киши бойга ташланди.

— Тўхтанглар! — район вакилининг сўзи янгради. — Бу аблаҳ, чаённи ўз заҳри билан заҳарлаш керак. Унинг мол-мулки мусодара қилиниб, ўзини қамаш керак.

Шу пайт ери-жаҳонни бошига кўтариб, оломонни ёриб келаётган Мавжуда Полвоннинг устига ташланди. Юз-кўзини шунчалар тимдалаб ташладики, бутун эгни қонга бўялди. Ўрнидан туриб:

— Одамлар, нимага қараб турибсиз, қорнингизни нонга тўйғазган, эркин ҳаёт сари бошлаётган, яхшилар ишининг давомчиси бўлган кишингизнинг қотилини нима сабабдан ўлдирмайсизлар. Эй, қўрқмас Полвоним, нималар қилиб қўйдинг. Хотининг билан ҳали ёруғ жаҳонни кўрмаган бир гўдагингни кимларга ташлаб кетдинг, — деб овозининг борича бақириб йиғларди.

Мансур зарб билан Полвоннинг жасадини кўтариб унинг уйи томон жўнади. Мавжуда вафодор эрининг оққан қонларини авайлаб бир жойга тўплади.

— Халойиқ, — дея айюҳаннос солиб йиғлади Мавжуда. — Полвонимнинг жасадини мана шу ерга — халқ учун, Ватан учун деб жонини фидо қилган ерга дафн этишингизни сўрайман.

Унинг бу илтимоси кўпчиликнинг илтимоси эди. Ҳамманинг қучоқ-қучоқ келтириб қишлоқнинг биринчи зиёлиси, оқсоқоли, ҳокимият вакили — Полвон Мавлоновнинг қабрига тўккан хилма-хил гуллари колхознинг қарийб ёниб битган ғарамидан ошиб кетди.

Мана орадан йиллар ўтиб ди. Мавжуда мактаб директори. Ўғли Замон эса илмий ходим. Улар уйга қишлоқнинг серфайз ана шу гузаридан, фақатгина улар учун эмас, балки эркка ташна бўлганларнинг ошнаси Полвон Мавлоновнинг жасади ётган ердан ўтадилар. Қишлоқнинг биринчи қаҳрамони ҳалок бўлган ерда — инқилоб ўғлонининг қабри устида ҳамиша янги гуллар очилиб туради: Замон қадрдон отаси ётган қабр тошларининг ҳар бирини битталаб силаб чиқади, кўзларига суртиб:

— Ота, Сизнинг ҳақ ишингизни умрим борича давом эттираман, орзу қилган дамларингизда биз коммунизм авлодлари яшаб, сизни ҳамиша ёд этамиз. Сиз ўлмайсиз.

Дарҳақиқат Полвон Мавлонов ўлмаган. Чунки қишлоғимиз ҳозир ана шу инқилоб ўғлонининг номи билан аталади.

Т. УНАБОЕВ.

Турли мамлакатларда

ЧЕТ ЭЛЛАРДАН ОЛИНГАН СЎНГГИ ХАБАРЛАР

● Синфий жанглар
● Исроилнинг янги иғвогарлиги
◆ Лойиҳалар маъқулланди
■ Норозилик митинглари
■ Найрангбозларнинг плани барбод бўлди

МАШҚЛАР ТУГАДИ

ВАРШАВА, Пап агентлиги хабар беради:

30 мартдан 4 апрелгача Польша. Чехословакия ва ГДР территорияларида СССР, ЧССР, ГДР ва ПХР куролли кучларининг қўшма ҳарбий машқлари ўтказилиб, бунда штаблар ҳамда тактика қўшилмалари, шунингдек алоқа қўшинларининг бўлинмалари иштирок этди. Польша Халқ Республикаси миллий мудофаа министрининг ўринбосари, Польша қўшинлари бош штабининг бошлиғи дивизия генерали Болеслав Хоха машқларга раҳбарлик қилди.

«Весна-69» ҳарбий машқларининг қатнашчилари бўлган Совет армияси, Чехословакия халқ армияси, ГДР миллий халқ армияси ва Польша қўшинларининг штаблари ҳамда қисмлари олдига қўйилган вазифалар муваффақият билан бажарилди. Бу машқлар қўшинларнинг жанговар тайёргарлиги ва ўзаро оператив ҳаракат қилиши юксак даражада эканлигини кўрсатди, шунингдек Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар армияларининг қуролдош қардошлигини янада мустаҳкамлашга ёрдам берди. (ТАСС).

ГКП СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

БЕРЛИН, (ТАСС). Германия Коммунистик партиясининг (ГКП) таъсис съездига тайёргарлик муносабати билан ГКПни ташкил қилиш федерал комитетининг 4 апрелда Франкфурт—Майнда якунловчи мажлиси бўлиб ўтди. ГКПнинг бу съезди 12-13 апрель кунлари Эссенда бўлади. АДН агентлигининг Франкфурт — Майндан хабар беришича, мажлис қатнашчилари программа баёнотининг лойиҳаларини ва партия уставини кўриб чиққанлар.

Ўзгаришлар ва тузатишлар киритилган ҳар иккала лойиҳа комитет мажлисида якдиллик билан маъқулланди. Ҳужжатларнинг текстлари съезд делегатларининг тасдиғига тақдим қилинади.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

● ЯПОНИЯ

ТОКИО. Муниципал ҳокимият органларининг ходимлари ёшга қараб ишдан бўшатиш системаси жорий қилинишига қарши норозилик белгиси сифатида бугун мамлакат бўйлаб забастовка бошладилар. Касаба союзлари миллий кенгашининг маълумотларига кўра тўрт кун давом қиладиган бу забастовкада 10 минг киши қатнашмоқда.

Ҳозирги вақтда Япония парламентида муниципалитет хизматчиларини ёшига қараб ишдан бўшатиш ягона системасини жорий этиш тўғрисидаги қонун лойиҳаси муҳокама қилинмоқда. Бу лойиҳа қабул қилиниши билан ёши кексайиб қолган 120 минг киши дарҳол ишдан маҳрум бўлади.

● ИТАЛИЯ

РИМ. Италия бензин қуйиш станциялари ходимларининг 10 кун давом этган умуммиллий забастовкаси ғалаба билан тугади. Маъмурлар ён беришга ва иш ташлаганларнинг талабларини қондиришга мажбур бўлдилар. Саноат ва савдо министрлиги билан бензин қуйиш станциялари ходимларининг касаба союзлари ўртасида тузилган битим иш ҳақи оширилишини ва иш куни тартибга солинишини кўзда тутади.

● ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Франция электр саноати ва газ саноати меҳнаткашларининг 1 апрель куни эълон қилинган забастовкаси давом этмоқда.

Умуммеҳнат конфедерацияси касаба союзларининг чақириғига биноан Париж райони, Франциянинг маркази ва ғарбидаги меҳнаткашлардан кейин мамлакат шимоли ва ғарбининг электриклари билан газчилари иш ташладилар. Лилл, Руб, Дижон, Нанси ва бошқа саноат районларидаги электр станцияларнинг иши тўхтаб қолди. Иш ташлаганлар маъмуриятдан иш ҳақи оширилишини ва меҳнат шароитлари яхшиланишини талаб қилиб кўп кишилик митинглар ва намойишлар ўтказдилар.

«Юманите» газетасининг хабар беришича, касаба союзларнинг ташаббуси билан Тулон арсеналларининг устахоналарида, «Кудак» фирмасининг Париждаги заводларида, Мюлуз шаҳрининг корхоналарида ва мамлакатнинг бошқа районларида кўпдан-кўп забастовкалар бўлиб ўтди.

● АНГЛИЯ

ЛОНДОН. Ковентрдаги «Стандард—трайамф» заводларининг 9 мингдан ортиқ автомобилсози бир кунлик забастовка ўтказди. Бу—ишчиларнинг иккинчи забастовкасидир. Улар иш ҳақининг оширилиши тўғрисида қўйган талаблари қондирилмагунча ҳафта сайин бир кунлик забастовкалар ўтказиб туришга қарор берганлар.

(ТАСС).

БУДАПЕШТ. Бундан бир неча йил бурун Дунай дарёси устига қурилган «Эржебет» осма кўприги пойтахтнинг фахри ҳисобланади.

В. Соболев фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИ. Бонн ишлаб чиқаришларида банд бўлган 1500 дан ортиқ ишчи Франко режимига қарши норозилик митинги ўтказдилар. Митинг қатнашчилари Испаниядаги сиёсий маҳбусларга озодлик берилишини талаб қилмоқдалар.

АДН—ТАСС телефотоси.

АГРЕССОР ЗАРБАГА УЧРАМОҚДА

ҚОҲИРА. (ТАСС). 4 апрель куни Исроил қўшинлари Сувайш, Порт—Товфиқ ва Ак—Шатт шаҳарларини яна тўпга тутдилар. Бирлашган Араб Республикаси куролли кучлари бош қўмондонлигининг ахборотида маълум қилинадики, Миср қўшинлари жавоб ўти очиб бир вертолётни, тўққиз танкни, олти кузатув постларини, тўрт артиллерия ва миномёт батареясини, ракета установкасини мажақлаб ташлаганлар.

НАВБАТДАГИ ИҒВОГАРЛИК

АММОН. (ТАСС). Иордания армиясининг вакили Исроил томонини ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимни яна бузди, деб айблади. У Исроил қўшинлари Иордан дарёси водийсининг шимолий қисмида Иордан қуролли кучлари позицияларини миномётлардан ўққа тутганлигини маълум қилди.

ПАРТИЗАНЛАРНИНГ ҲАРАКАТЛАРИ

БАЙРУТ. (ТАСС). Исроил оккупация қилган Араб ерларида қаршилик ҳаракати кенгайиб бормоқда. Фаластин «Ал—Фаттоҳ» ташкилоти отрядларидан бўлган бир группа партизанлар 31 мартга ўтар кечаси Ғаза секторида Исроилнинг уч ҳарбий автомашинасини ўққа тутди. Исроилнинг бир неча солдати ўлдирилди ва ярадор қилинди, дейилади «Ал—Фаттоҳ» ташкилоти ҳарбий қўмондонлигининг бу ерда эълон қилинган ахборотида.

МУСТАҚИЛЛИК БАЙРАМИ

ДАКАР. (ТАСС). Сенегал Республикаси мустақил деб эълон қилинганлигининг 9 йиллиги нишонламоқда. Бу йил асосий расмий байрамлар мамлакатнинг қадимий шаҳри ва собиқ пойтахти — Сен — Луида ўтмоқда.

9 йил — Сенегал тарихида унча катта муҳлат эмас. Сенегал шу қисқа давр ичида экономикани ривожлантиришда, социал тараққиёт ва маданият соҳасида муайян муваффақиятларга эришди. Аммо мамлакат ҳозирга қадар мустамлакачиларнинг қарийб бир асрлик ҳукмронлигининг оқибати бўлган иқтисодий қийинчиликларга дуч келмоқда.

Сенегал матбуот агентлигининг бюллетенида берилган редакцион мақолада уқтириб айтилишича, Сенегал иқтисодий қолоқликка барҳам бериш ва замонавий янги жамият қуришга аҳду паймон қилгандир.

ПОКИСТОНДА АҲВОЛ НОРМАЛЛАШМОҚДА

Покистонда рўй берган ва ҳокимиятни президент Аюбхон томонидан Покистон Армиясининг бош қўмондони генерал Яҳёхонга топшириш билан тугалланган суронли воқеалар аста-секин тинчиб бормоқда. Ҳали яқиндагина исён ва ғалаёнлар макони бўлган шаҳарларнинг кўчаларида ҳозир осойишталик ҳукм сурмоқда. Ҳокимият тепасига келган ҳарбий маъмурият давлат мансабдорлари ўзларининг хизмат мавқеларини суиистеъмол қилаётганликлари хусусида меҳнаткашлардан тушган шикоятларни текширмоқ учун ҳамма округларда махсус марказлар тузди. Юз минг студент ва мактаб ўқувчиси яна машғулотларга қатнай бошлади.

Ўтган йил ноябрь ойида бутун Покистонда студентларнинг намойиши бошланиб, сўнгра хизматчилар билан майда буржуазия ҳам уларга қўшилган эди. Ўша вақтдан бери мингдан ортиқ бошланғич мактаб, 50 та коллеж, университет ва бошқа ўқув юртлари ёпилиб қолган эди. Аввал бошида бу намойишлар ҳукуматга қарши қаратилган бўлмай Ҳиндистон—Покистон можароси вақтидан бери ҳукм суриб келаётган ҳарбий ҳолатнинг бекор қилинишини ва демократик эркинликлар қайта тикланишини талаб этувчи шиорлар остида ўтказилди.

Ишчилар ҳам ўз талабларини ўртага қўйиб иш ҳақи оширилсин ва меҳнат шароити яхшилансин деб намойиш бошладилар. Бир қанча районлардаги деҳқонлар ерни ижарага олиш шартлари ва солиқ ундириш тартиби қайта кўриб чиқилишини талаб қилдилар. Ҳукуматнинг сиёсий душманлари—Америкага маъқул бўладиган сиёсат ўтказиш тарафдори бўлмиш ўнг партиялар ва ошкора Пекин тарафдорлари бўлган унсурлар вужудга келган ана шу аҳволдан фойдаланиб қолишга уриндилар. Улар халқ ғалаёнлари тўлқинида ҳукуматни ағдариб ташлашга муваффақ бўламиз ва мамлакатни мустақил сиёсий йўлдан чалғита оламиз, деб умид қилганликлари равшан эди.

Америкага манзур бўладиган сиёсат ўтказишга ва Пекинга тарафдор бўлган унсурлар бир қанча жойларда қонли можаролар чиқардилар. Мамлакат оғир ички сиёсий танглик гирдобида қолди. Шундай бир шароитда аҳволни бартараф қилишга қодир бўлмаган Аюбхоннинг ҳокимиятни ҳарбийларга топшириш тўғрисидаги қарори сиёсий авантюристларнинг планларига катта зарба бўлиб тушди. Янги ҳукумат: Покистон бундан буён ҳам аввалги ташқи сиёсатни давом эттира беради, деб қатъий қилиб айтди. Шу муносабат билан «Пакистан таймс» газетаси: Совет Иттифоқи билан муносабатларни яхшилаш бу сиёсатнинг энг асосий элементи бўлади, деб таъкидлаб ёзди.

Г. ШИШКИН,
(ТАСС).

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Қорақалпоғистон АССР, Хоразм области ва Фарғона водийсининг айрим жойларида ёмғир ёғиб ўтади. Қолган жойларда ёғингарчилик бўлмайди. Ғарб томондан секундига 5-10 метр тезликда шамол эсади, ҳарорат бир оз пасаяди. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида 10-15, бошқа ерларда 20-25 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради, кечаси ёмғир ёғади. Кундузи 20-22, кечаси 8-10 даража иссиқ бўлади.

ҲАР ТЎҒРИДА

ГУГУРТ ҚУТИДА... КЎРПА

Янги Ер оролидаги қушлар бозорини кўпчилик яхши билади. У ерда ҳар йили ёзда сон-саноқсиз шимол ўрдаклари ва чағалайлар тўдаси йиғилади. Қушларнинг тинимсиз чийчириқлари соҳилдан бир неча километр узоқдан ҳам эшитилиб туради. Кишиларни қушларнинг ниҳоятда кўплиги ва уларнинг қаттиқ чийчиришигина эмас, балки «бозор»нинг ғалати кўриниши ҳам қайратга солади. Орол осмонида ҳамма вақт қор учқунларига ўхшаб пат ва парлар учиб юради. Улар самода дайдиб-дайдиб, охири қоялар ва сойликларга қўнади. Кишилар уларни йиғиб, пар ёстиқ, пар тўшак, баъзан кўрпа ҳам қилишади. Бир қисмини эса Катта ерга жўнатишади.

Айниқса, шимол ўрдагининг пати қимматбаҳодир. У илгариги замонда ҳам Шимолнинг энг нодир «хом ашё»ларидан ҳисобланган. Шимол ўрдагининг пати ниҳоятда енгил бўлиб, иссиқни жуда ҳам яхши ушлайди. Бу патдан қилинган тўшак-кўрпада 50 даражали совуқда ҳам бемалол ухлайвериш мумкин. Чодир деворларига шимол ўрдаги патидан бир сидрагина ишлатиб юборилса, иссиқни ғиштли уй деворларидан ҳам кўра тузукроқ сақлайди. У тахланганда жуда ҳам ихчам бўлиб кетади. Болалар учун кўрпа тайёрлашга етадиган патни оддий гугурт қутисига жойлаш мумкин. Шимол ўрдаги патидан қўшиб тикилган бош кийимлар, камзул ва шимлар қутб учувчилари орасида ҳам кенг тарқалган.

РАНГЛИ АЙСБЕРГ

Ғарбий Гренландия билан Канада Арктикасининг ўртасида йилига 7500 га яқин йирик муз тоғлари (айсберглар) ажралиб чиқади. Бу муз тоғлари кемалар қатнови учун жуда катта хавф туғдиради.

Шунинг учун ҳам АҚШ соҳил хизмати учувчилари айсбергларни «бўяб» чиқмоқдалар. Улар махсус самолётларда муз тоғлари устига бомба ташлайдилар. Кимёвий рангдан иборат бўлган бомбалар айсберглар устида ёрилиб кетгандан сўнг, муз тоғларининг йўналиши ва тезлигини кемадан туриб аниқлаш анча ўнғайлашади.

ПИНГВИНЛАР САЁҲАТИ

Кўпгина қушларнинг мавсумга қараб узоқ-узоқларга учиб кетиб, маълум вақт ўтгач яна ўз уяларини топиб келиши илгаридан кишиларга маълум. Гарчи пингвинларнинг қаноти «ёлғондака» бўлса-да, лекин улар ҳам саёҳат қилишда қушлардан қолишмайди. Пингвинлар қорин тўйдириш ғамида «пиёда» юриб, океан устида юзлаб километр масофани босиб ўтадилар. Қизиғи шундаки, улар яна ўз тўдаларини топиб келадилар.

Пингвинларнинг мўлжал олиш «қобилияти»ни ўрганиш мақсадида биолог олимлар қатор тажрибалар ўтказганлар. 1959 йилнинг декабрида Австралиянинг Антарктикадаги Уилкс станцияси яқинида бешта пингвин ушланиб, Американинг Мак-Мёрдо станциясига келтирилади. У ерда пингвинларга махсус муҳр босилгандан сўнг қўйиб юборилади. 1960 йилнинг ноябрида эса орадаги 3500 километр масофани ўтиб, муҳрланган пингвинлар яна ўз жойларига қайтиб келишади.

Пингвинларнинг бундай топқирлиги ҳақида яна кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Лекин уларнинг эна шу «қобилияти»нинг сири ҳозирча аниқланган эмас.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО бугун

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25—Концерт, 9.30 — Дуторчи С. Йўлдошев чалади, 10.10 — Эстрада куйлари, 10.30 — Ўзбек балетларидан парчалар, 11.15 — «Абу Райҳон Беруний», 11.30 — «Москва овози — тинчлик овози», 12.45 — «Замондошларимиз» (русча). 13.30 — Эдита Пьеха ва Эдуард Хиль ижросида қўшиқлар, 15.15—Ғ. Ғулом. «Кўкан батрак» (радиоинсценировка), 16.10 — «Композитор Гектор Берлиоз», 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 18.00 — «Экиш кундалиги» (русча), 18.10 — Г. Мушель. Скрипка ва фортепьяно учун сюита, 18.40 — Спорт, 19.20 — Концерт, 20.00 — Футбол. СССР биринчилиги учун. «СПАРТАК» (Москва) — «ПАХТАКОР», 21.00—Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 —Концерт. 21.30 — «Ленинnома» программаси, (русча), 22.20 — Лирик куйлар. 22.40 — Б. Полевой. «Чин инсон ҳақида қисса», 23.15—Дам олиш концерти.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ бугун

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Теледнгиликлар, 18.15 — Кичик эртаклар, 18.45 — Машиналар дала томон йўл олади, 19.10 — Киноҳаваскорлар учун эшиттириш, 19.40 — «Партия ва халққа бағишланган ҳаёт». Акмал ИКРОМОВ, 20.00 — Футбол бўйича СССР биринчилиги учун. «ПАХТАКОР» — «СПАРТАК» (Москва) учрашуви (ўйиннинг иккинчи қисми олиб кўрсатилади).

Ўзбек тилида: 20.45 — Ўн минут музика, 20.55 — Телеянгиликлар, 21.10 — Дала ишлари кундалиги, 21.20 — Хор қўшиқлари, 22.00 — «Қилич ва қалқон» (бадиий фильмнинг биринчи серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.55 дан—Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан—Олмаота кўрсатади. ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ. Ўзбек тилида: 20.00 — Ҳужжатли фильм, 20.20 — Балет кечаси, 21.00 — «Мен — Қозоғистонман» (телефильмнинг биринчи серияси).

Рус тилида: 21.30—Болтиқ осмони» (бадиий фильмнинг иккинчи серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 8/IV да Русалка, 9/IV да Лайли ва Мажнун.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/IV да Ўғирланган умр, 9/IV да Алишер Навоий. — 10/IV да Бой ила хизматчи.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/IV да Ўн икки кеча ёки турфа ҳангомалар, 10/IV да Фарғона тонг отгунча.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/IV да 18 ёшлигим, 9/IV да Диидор, 10/IV да Учинчи орзу.

КИНО

Катта соврин (1-2 сериялар) — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб 10, кундуз соат 1.30 минутда, кеч 9 ярмида).

Биринчи қиз — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сен менинг ҳаётимсан (1-2 сериялар) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 4 ярим ва кеч 7 да, ўзбек тилида).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

Вильям ШЕКСПИР асари — Р. ВИЛЬДАНОВ музикаси.

9 апрелда ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

ЎН ИККИНЧИ КЕЧА ЁКИ ТУРФА ҲАНГОМАЛАР

(5 пардали музикали комедия)

Ҳамид ҒУЛОМ таржимаси

Постановкачи режиссёр — ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Альберт ХАЧАТУРОВ.
Режиссёр — ЎзССР халқ артисти Ҳ. УМАРОВ.
Дирижёрлар — Н. ХАЛИЛОВ ва Э. ТОШМАТОВ
Рассом — ЎзССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. ВИЗЕЛЬ.
Балетмейстер — О. НАЗРУЛЛАЕВ
Хормейстер — А. ҲАМИДОВ
Жанг саҳналарини қўювчи — А. ИСМОИЛОВ
Концертмейстерлар — А. МАЛИНА. М. ФУРМАН
Режиссёр ёрдамчилари — Р. МУҲИТДИНОВА ва С. ОДИЛОВ

РОЛЛАРДА:

СССР халқ артисти Р. ҲАМРОЕВ;
ЎзССР халқ артистлари: М. ҒОФУРОВ, С. ХУЖАЕВ, Ҳ. УМАРОВ, М. ЮНУСОВ;
ЎзССРда хизмат кўрсатган артистлар: Т. НАЗАРОВА, Р. ШОКИРОВ, А. АБДУРАҲМОНОВ, Б. ИХТИЕРОВ, С. ПУЛАТОВ;
Солистлар М. ИХТИЕРОВА, Р. ЗОКИРОВ, Т. МАМЕДОВА, С. ОДИЛОВ, М. КАРИМОВА, Ф. ФАЕЗОВ, Х. НОСИРОВ, Е. УСАРОВ, Ҳ. ШАРИПОВ ва бошқалар.

Спектакль кеч соат 8 да бошланади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА 8 апрелда

ХОРАЗМ «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИ

Қатнашадилар: VI Жаҳон фестивалининг лауреатлари: Онабиби АҲМЕДОВА, Гулсара ЁҚУБОВА, Отажон РАЖАБОВ, Отажон ВАИСОВ;

Солистлар: Шариф СУЛТОНОВ, Ортиқ ОТАЖОНОВ, Отахон МАТЕҚУБОВ ва бошқалар.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон ССР халқ артисти Гавҳар РАҲИМОВА

Программада: Хоразм ашулалари, музика, рақслари, мақомлардан ва достонлардан парчалар, замонавий асарлар.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

8 апрель кеч соат 7 да Совет Иттифоқи биринчилиги учун «СПАРТАК» (Москва) —«ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР 1969 ЙИЛГИ ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИ ИККИНЧИ ЧИҚАРИЛИШИ БЎЙИЧА 26-27 апрелда ГУЛИСТОН ШАҲРИДА

ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

Тиражда лотереянинг ҳамма беш разрядига 478750 та пул-буюм ютуқлари ўйналади, шу жумладан: 20 та «Волга», «Москвич-412», «Запорожец-966» автомобиллари, мотоцикллар, телевизорлар, гиламлар ва бошқа пул-буюмлари, ҳамда 1000, 500, 300, 200, 100, 50, 25 ва 10 сўмлик пул ютуқлари бор.

Лотерея билетларини сотиб олингиз!

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» 3-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИНИНГ 23-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

дипломли инженерлар ва техниклар; ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган қурувчилар (прораб ёки қурилиш усталари вазифасига); дурадгорлар, бетончилар, ғишт терувчилар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Ёлғиз кишилар яхши жиҳозланган ётоқхона билан, оилалилар 2 йил ичида уй билан таъминланадилар.

Меҳнат ҳақи-ишбай асосида тўланади.

Мутахассислика эга бўлмаганлар 3 ойлик курсларга Тошкент ўқув комбинатига юбориладилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев шоссеси, 3 проезд, 158-«а» уй, кадрлар бўлими (7, 12, 26 102-автобусларнинг «Ёғ-мой комбинати» бекати).

Ўзбекистон ССР прокуратураси коллективи Ўзбекистон ССР прокуратураси терговбошқармасининг прокурори ўртоқ Иком Жўраевич Йўлчиевга акаси

Икром ЙЎЛЧИЕВ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545 Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283 Партия турмуши — 333469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216. Халқаро ҳаёт — 337604. Коммунистик тарбия — 331455. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347, Оммавий ишлар ва хатлар — 338679 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85, Бухоро 43—141, Қарши 22—82, Наманган 21—88, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 83. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 02878.